

/ Одеса: Од. держ. еколог. ун-т, 2018. 194 с.

2. Тучковенко Ю.С., Лобода Н.С., Гриб О.М. та ін. Водні ресурси та гідроекологічний стан Тилігульського лиману: монографія. За ред. Ю.С. Тучковенко, Н.С. Лободи. / Одеса : ТЕС, 2014. 277 с.

3. Хільчевський В.К., Осадчий В.І., Курило С.М. Основи гідрохімії: Підручник. К.: Ніка-Центр, 2012. 312 с.

4. Романенко В. Д., Жукинський В. М., Оксіюк О. П. та ін. Методика екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями. К.: Символ-Т, 1998. 28 с.

5. СанПиН 4630-88. Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения (затверджено 04.07.1988 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v4630400-88> (дата звернення: 06.05.2019 р.).

Матвієнко Є.В., ст. гр. МЕГ-18

Науковий керівник: Гриб О. М., к. геогр. н., доц.

ОЦІНКА ТА КАРТОГРАФУВАННЯ СУЧАСНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВОД У БАСЕЙНІ РІЧКИ ВЕЛИКИЙ КУЯЛЬНИК

Вступ. Басейн річки Великий Куяльник належить до басейну річок Причорномор'я (<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0421-17#n14>). Згідно з Законом України «Про оголошення природної території Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення» від 05.12.2018 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2637-19>) весь басейн річки увійшов у межі другої та третьої зон і округу санітарної охорони курорту Куяльник. В зв'язку з тим, що річка є головною притокою Куяльницького лиману [1], актуальною задачею є оцінка її сучасного екологічного стану. Тому, метою роботи була оцінка, картографування та аналіз розподілу якості води у басейні річки Великий Куяльник (включаючи притоки різних порядків – річки Кошкова, Силівка, Суха Журівка й ін., балки, штучні водойми тощо).

Матеріали і методи дослідження. Сучасний екологічний стан водойм і водотоків у басейні річки визначався згідно з методикою [2]. Розрахунок якості води виконувався з використанням даних вимірювань хімічного складу води в 39 пунктах у басейні річки, які здійснені ОДЕКУ в травні 2018 р. [3]. Для наочного подання результатів екологічної оцінки якості води було обрано картографічний метод [4]. При здійсненні екологічного картографування були враховані особливості гідрографічної мережі, рельєф, розташування населених пунктів та джерел забруднення.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами екологічної оцінки якості води в басейні річки Великий Куяльник створено вісімнадцять інформативних карт, які наочно показали просторовий розподіл якості води у водоймах і водотоках на басейні річки. Як приклад, на рис. 1 показана карта екологічного стану, яка створена за середніми значеннями показників сольового складу вод. Видно, що якість води змінюється від I класу,

1 категорії – відмінні, дуже чисті води, до V класу, 7 категорія – дуже погані, дуже брудні води (рис.1). Це можна пояснити різним рівнем антропогенного впливу – наявністю населених пунктів, сільськогосподарською діяльністю, регулюванням стоку води тощо[1, 3]. За середніми величинами еколого-санітарних показників якість води переважно відповідала III класу, 4-5 категоріям – посередні, помірно забруднені води, а на окремих ділянках екологічний стан відповідав II класу, 2-3 категорії – добрі, чисті води. За специфічними речовинами токсичної дії якість води на території майже всього басейну річки відповідала I класу, 1 категорії – відмінні, дуже чисті води. Лише на трьох дуже невеликих ділянках якість води належала до III класу, 4 категорії.

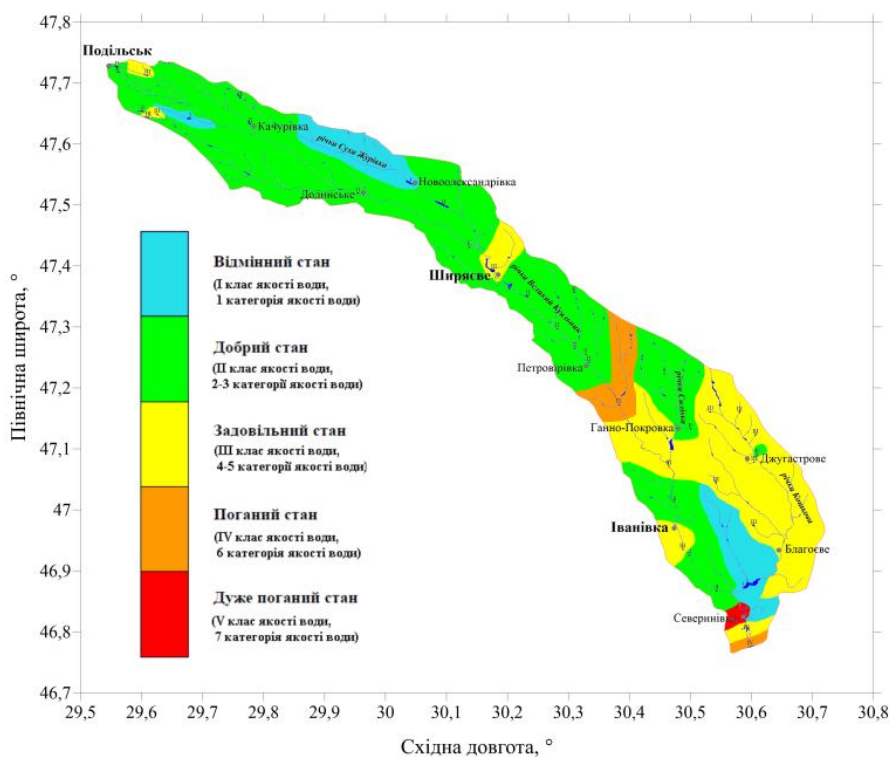

Рисунок 1 – Карта екологічного стану водойм і водотоків у басейні річки Великий Куяльнику травні 2018 року (за середніми значеннями показників сольового складу води)

Висновки. В результаті виконання роботи оцінено якість води та вперше здійснено картографування екологічного стану водойм і водотоків у басейні річки Великий Куяльник (за даними вимірювань ОДЕКУ в травні 2018 р.). З використанням карт визначено, що якість води та екологічний стан водних об'єктів на більш ніж 90% території басейну річки в середньому відповідали II класу, 2-3 категорії (добрі, чисті води), а на іншій частині – III класу, 4 категорії (посередні, помірно забруднені води).

Список літератури

1. Водний режим та гідроекологічні характеристики Куяльницького лиману: моногр. / За ред. Лободи Н. С., Гопченка Є. Д. Од. держ. екол. ун-т.

Одеса: ТЕС, 2016. 332 с.

2. Романенко В. Д., Жукинський В. М., Оксіюк О. П. та ін. Методика екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями. К.: Символ-Т, 1998. 28 с.

3. Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник: звіт з НДР (заключний) / Од. держ. екол. ун-т; науковий керівник Н. С. Лобода. № держреєстрації 0118U000850, Одеса, 2018. 509 с.

4. Руденко Л. Г., Разов В. П., Жукинський В. М. та ін. Методика картографування екологічного стану поверхневих вод України за якістю води. К.: Символ-Т, 1998. 48 с.

Глущенко К.Л., ст. гр. МЕГ-18

Науковий керівник: Куза А.М., к.геогр.н., ст.викл.

ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ РІЧКИ БОРОВА-М.СІВЕРОДОНЕЦЬК НА ОСНОВІ МЕТОДИКИ ІНДЕКСУ ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ СТАНДАРТНОГО

Сталий розвиток країни передбачає збереження та охорону водних ресурсів від антропогенного навантаження. Відомо, що стан водних об'єктів залежить від ступеня їх використання, а також від змін глобального клімату. Важливою задачею гідроекологів є надання оцінки сучасної якості річок, прогнозування їх майбутнього стану та створення рекомендацій щодо раціонального використання водних ресурсів.

Річка Сіверський Донець є важливою артерією східних областей нашої держави: Харківської, Донецької, Луганської. Площа басейну Сіверського Дінця (на території України) становить 54500 км², довжина річки – 1053 км. Згідно фізико-географічного районування басейн річки розташований у декількох ландшафтних зонах, а саме – Лівобережно-Дніпровській та Середньоруській провінції, підзоні Північного степу, Донській північно-степовій провінції. Клімат характерний для лісостепових та степових агрокліматичних зон. Загальна кількість річок в басейні дорівнює 229, кількість приток Сіверського Дінця становить 18.

Однією з приток Сіверського Дінця є річка Борова, що знаходиться у Луганській області, довжина річки становить 86 км, площа басейну 1960 км². Вздовж берегів річки знаходяться населені пункти Дем'янівка, Рудівка, Мостки, Нове-Борове, Булгаківка та інші. Мешканці використовують воду річки Борової переважно для господарських цілей, зрошення, рибальства. Представники іхтіофауни: карасі, щуки, плотва, головень, окунь. У 2011 році склалася ситуація, що вимагала збереження річки Борової. Це обумовлено побудовою водосховищ біля села Рудівка та частковим штучним випрямленням русла річки. Враховуючи, що річка знаходиться недалеко від промислового центру Северодонецьк та зважаючи на втручання у гідрологічний режим самої річки, було вирішено дослідити екологічний стан річки за методикою індексу